

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23927/2023
11.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле - противтужене АА, из ..., чији је пуномоћник Борис Златков, адвокат из ..., против туженог - противтужиоца ББ, из ..., чији је пуномоћник Александар Шћепановић, адвокат из ..., ради деобе брачне тековине, одлучујући о ревизији туженог против тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 140/23 од 17.01.2023. године, у седници одржаној 11.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог – противтужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 140/23 од 17.01.2023. године у побијаним ставовима четвртом и шестом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П 1034/2014 од 27.09.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца по основу стицања у брачној заједници са туженим, власник са 4/5 дела путничког аутомобила марке "..." ... боје и 4/5 дела возила марке "..." ... боје ..., ...годиште, што је тужени дужан да призна и трпи, да тужилца издвоји и преузме у својину свој удео у путничком аутомобилу и ципу. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце, којим је тражила да се утврди да је по основу стицања у брачној заједници са туженим власник са 2/3 на путничком возилу "..." ... црна ..., годиште ..., до висине удела утврђеног ставом првим изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилце којим је тражила да суд обавезе туженог да јој на име њеног учешћа исплати износ од 31.866 CHF у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од 10.01.2007. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог - противтужиоца којим је тражио да суд утврди да је сувласник са 1/2 по основу стицања у брачној заједници и то – новца на рачуну у ... банци, који је уштеђен у периоду од 1997. године до 2000. године, у вредности од 32.000 CHF, - златног накита и покретних ствари, све ближе наведених у овом ставу изреке. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог- противтужиоца којим је тражио да се обавезе тужилца - противтужена да му од укупне вредности покретних ствари у износу од 66.618,00 CHF, исплати 1/2

што износи 33.309,00 CHF. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 140/23 од 17.01.2023. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке, којим је одлучено о уделу у стицању брачне заједнице за путничко возило марке " ..." и утврђено је да је тужила по основу стицања у брачној заједници са туженим власник 2/3 дела наведеног возила, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у наставку дела става првог за возило марке "...", којим је одлучено да тужила издвоји и преузме у својину овај део на овом путничком возилу и у том делу тужбени захтев тужиле је одбијен као неоснован, док је у преосталом делу овог става изреке којим је утврђен удео тужиле изнад 2/3 дела на наведеном возилу до досуђених 4/5 дела пресуда укинута. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле за утврђење да је по основу стицања у брачној заједници, власник удела од 4/5 дела путничког аутомобила марке боје, што је тужени дужан да трпи и призна, да тужила издвоји наведени удео на том возилу. Ставом четвртим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је обавезан тужени да тужили на име њеног учешћа у стицању аутомобила марке "...", ... боје ..., ... годиште, исплати износ од 31.866 CHF у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом на тај износ, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, почев од 10.01.2007. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог - противтужиоца и потрђена првостепена пресуда у ставу четвртом и петом изреке. Ставом шестим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени - противтужилац да тужили - противтуженој на име трошкова поступка исплати износ од 326.713,65 динара. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени - противтужилац да тужили - противтуженој накнади трошкове другостепеног поступка од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени - противтужилац је благовремено изјавио ревизију и то против ставова четвртог и шестог изреке пресуде, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге битне повреде које су биле или могле бити од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су засновале брачну заједницу у августу 1996. године која је фактички трајала до 04.10.2001. године, а брак је разведен дана 04.07.2003. године и за време брака рођено је двоје заједничке деце. Тужила је пре брака и за време трајања брачне заједнице, живела и радила у ..., и у

моменту закључења брака на свом рачуну код ... банке имала је уштеђевину 70.000 CHF. Тужени је дошао у ... по склапању брака и у то време није имао уштеђевину, а запослио се неколико месеци по доласку. Пре доласка туженог, тужила је својим средствима за потребе заједничког домаћинства изнајмила и опремила стан у ..., за шта је потрошила половину своје уштеђевине. По доласку туженог у ... странке су купиле путничко возило, претежно средствима тужиле, које су након неког времена продали и купили путничко возило марке ... које је након престанка заједнице живота остало код тужиле, која га није користила те је возило пропало од стајања и расходовано као старо гвожђе. У другој половини 2000. године странке су купиле предметно путничко возило "... произведено 2000. године за купопродајну цену од 47.800 CHF. За куповину наведеног возила тужила је узела кредит од 30.000 CHF, који је већим делом отплаћен у току трајања брачне заједнице, док је преостали износ од 17.800 CHF до пуне цене возила заједничка уштеђевина странака. Након фактичког престанка брачне заједнице, ово возило је узео тужени, који је након неког времена, према његовој тврдњи, продао за купопродајну цену од 28.000 CHF и тужили од тог износа дао 15.000 CHF. Међутим, доказе о предаји новца, продајној цени и времену продаје возила тужени није приложио, док је тужила негирала да јој је тај новац исплаћен. Према налазу и мишљењу вештака за економску финансијску област и његовом допунском налазу и мишљењу, утврђено је да је тужила својом зарадом остварила већи унос новчаних средстава у брачну заједницу и да је укупан прилив тужиле у периоду трајања заједнице живота 304.361,20 CHF, док је прилив туженог 214.309,00 CHF, што процентуално представља 59% у корист тужиле у односу на његових 41%. Тужила и тужени су се заједнички старали и чували заједничку децу али се тужила осим чувања, бавила пословима припремања хране и одржавања домаћинства, на који начин је у овом погледу допринела у већој мери у брачној заједници. Странке су 27.06.2007. године у овом парничном поступку закључиле судско поравнање за непокретну имовину која је била предмет тужбеног захтева, као и за удео на трактору.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања да су оба путничка аутомобила стечена током трајања њихове брачне заједнице, првостепени суд је закључио да исти представљају заједничку имовину странака коју су они као супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку на основу члана 171. Породичног закона, утврђујући сувласничке уделе бивших супружника на основу одредбе члана 180. истог закона, и то тужиле са уделом од 4/5, с обзиром на њен утврђени већи допринос у стицању новчаних средстава уложених куповину наведених аутомобила и њен већи допринос код ангажовања у њиховој брачној заједници. У погледу тужилиног потраживања за обавезивање туженог на исплату новчаног износа од 31.866 CHF у динарској противвредности (са припадајућом каматом) на име стицања у брачној заједници по основу удела од 2/3 дела на предметном возилу "...", првостепени суд је одбио овај тужбени захтев као неоснован, сматрајући да новчано потраживање које је облигационог карактера не може бити предмет расправљања у овој правној ствари, већ да тужила у вези са овим захтевом може водити другу парницу.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд, одлуком којом је утврђен удео тужиле од 4/5 дела на предметном возилу марке "...", и другом возилу изнад удела од 2/3 колико је тражено коначно опредељеним тужбеним захтевом од 10.01.2007. године, прекорачио тужбени захтев, досуђујући тужили већи удео од траженог, будући да 4/5 (80%) представља већи удео од 2/3 (66,5%), због чега је укинуо првостепену пресуду у прекораченом делу, док је у преосталом делу за утврђење права својине на уделу од 2/3 дела првостепену пресуду потврдио. По становишту другостепеног суда,

код чињенице да је тужени по престанку брачне заједнице у октобру 2001. године узео возило "... и отуђио га а да јој није исплатио њен део, тужили припада тражена новчана противвредност овог возила, у уделу од 2/3 делова. Како је утврђено да је предметно возило купљено 2000. године за износ од 47.800 CHF, да је тужени возило узео у октобру 2001. године и да је тужба поднета пет месеци након престанка брачне заједнице, другостепени суд је закључио да тужили припада 2/3 вредности наведеног возила, по цени по којој је оно купљено, што за 2/3 удела тужиле у стицању представља износ од 31.866 CHF, а не по цени по којој је, према тврдњи туженог, оно продато (28.000 евра), јер за наведену тврдњу тужени није пружио доказе, нити је предложио вештачење на околност да је амортизација тог возила од момента куповине до момента продаје била толика да би возило вредело скоро половину мање од његове вредности у моменту куповине, нити је пак доказао да јој је од добијеног износа продајом овог возила исплатио износ од 15.000 CHF како је то тврдио. Зато је другостепени суд побијаном одлуком преиначио првостепену пресуду у том делу, као и у делу одлуке о трошковима поступка.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 171. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр.18/05, 72/11- др. закон и 06/2015), прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, док је одредбом члана 177. истог закона прописано да се деобом заједничке имовине сматра утврђивање сувласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Према одредбама члана 180. Породичног закона, ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу врши суд (став 1) и претпоставља се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки (став 2), с тим што већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине (став 3).

Нису основани ревизијски наводи да је другостепени суд погрешно применио материјално право одлучујући о захтевима тужиле који се искључују. У конкретном случају тужила је поставила стварно правни захтев за утврђење сувласничког удела супружника у заједничкој имовини - путничким аутомобилима, марке "... и ..." по основу стицања у браку и по том основу и облигационо правни захтев за исплату новчане противвредности свог удела на возилу "...".

И по схватању Врховног суда правилно су нижестепени судови, у складу са цитираним одредбама Породичног закона, закључили да предметна возила представљају заједничку имовину, коју су странке стекле радом у току трајања заједнице живота у браку. Код утврђеног да предметно возило марке "... представља заједничку имовину странака, да је продато и да је тужени задржао новац од продаје, правилан је закључак другостепеног суда да тужили припада право да од туженог тражи исплату новчане противвредности ствари, након што је утврђен сувласнички удео од 2/3 делова, сагласно њеном доприносу у стицању предметног возила.

Супротно наводима ревизије, одлучујући о обиму удела супружника у стицању заједничке имовине, другостепени суд је правилном оценом утврђених чињеница, полазећи од законских претпоставки у смислу одредбе члана 180. став 3. Породичног

закона, прихвативши допунски налаз и мишљење вештака, у коме је изражен допринос у процентима 59% у односу на 41% у корист тужиље уз веће ангажовање у њиховој брачној заједници, правилно вредновао и утврдио да удео тужиље на предметном возилу износи 2/3 удела. Исто тако, правилно је заузето становиште другостепеног суда да тужилји припада 2/3 вредности предметног возила по цени по којој је купљено 2000. године и да је тужени возило тог годишта продао у новембру 2001. године након годину и по дана, при чему није предложио одговарајуће доказе на околност амортизације возила, односно, висине вредности возила, због чега нису основани његови ревизијски наводи којима се оспорава тај чињенични закључак. Уосталом, тиме се уствари оспорава утврђено чињенично стање, а то не може бити разлог за изјављивање ревизије на основу члана 407. став 2. ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду успех тужиље у поступку.

Из изнетих разлога, применом одредби члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**